

ورزش و سردرد

قسمت دوم،بایانی

◆ **سردرد خوشه‌ای**

این نوع سردرد تأثیر زیاد دارد اما نادراست و ۱٪از جمعیت را شامل می‌شود. حملات سردرد خوشه‌ای غالباً، یکطرفه، در اطراف چشم، و بسیار دردناک‌اند. و در یک زمان موقت کوتاه که به اصطلاح دوره ی خوشه ای نامیده می‌شود علایم آن شامل: قرمزی و آبریزش چشم، آبریزش و انسدادبینی، عرق صورت ، تورم پلک‌ها و سستی پلک‌ها، انقباض مردمک چشم است.۹۰٪از حملات روزانه برای ۶-۸ هفته و معمولاً ایابار در سال اتفاق می‌افتد و سپس علائم بطور کامل متوقف می‌شود.بعید به نظر می‌رسد که افرادی مبتلا به سردرد خوشه‌ای، در طول دوره ی سردردهای خود،تمایلی به انجام فعالیت‌های ورزشی داشته باشند. اکسیژن و استروئیدهای خوراکی کوتاه مدتی که غالباً بیماران مبتلا به سردردهای خوشه ای استفاده می‌کنند، برای ورزشکاران حرفه ای مناسب نیست.استفاده از اکسیژن،همچنین تریپتان‌ها مانند: سوماتریتپان (امیگران) یا زولمی (زومینگ) به‌صورت اسپری تنفسی یا سوماتریتپان تزریقی مؤثر است. همان‌طور که حملات میگرنی‌ها تریپتان‌ها درمان می‌شوند. برای یک دوره ی طولانی مدت ابتلا به سردرد یا سردردهای خوشه‌ای مزمن، یک داروی بازدارنده نیازاست. وروایمین یک داروی مناسب است، هر چندباید تست های قلبی (ECG)ماهانه، برای نشان دادن عوارض جانبی انجام شود. همچنین بهتر است ورزشکاران حرفه ای که می‌توانند بازدارنده های تایی ریمبت (toperamate) یا لیتینوم را مصرف کنند،از وروایمین اجتناب کنند.همچنین ممکن است در سردردهای خوشه‌ای دوره ای تزریق به عصب پس سری بزرگ مفید باشد اما دوباره، تأکید می‌شود مصرف استروئید‌ها برای ورزشکار حرفه ای، مناسب نخواهد بود. مطالعات نشان دادند که سردردهای تنشی، فعالیت‌ها را به اندازه‌ی میگرن محدود نمی‌کنند. به علاوه هیچ مدرکی مبنی بر تحریک سردردهای خوشه‌ای با فعالیت و ورزش وجود ندارد.

◆ **سردرد وابسته به افزایش برون ده(بازده)قلبی**

سردردی که باافزایش بازده قلبی در حین ورزش ایجادمی‌شودرایج ترین نوع سردرد ورزشی است.انجمن بین المللی سردرد این نوع از سردرد را، سردرد اولیه ی ناشی از تلاش مفرط، می‌نامد و آنها را به‌عنوان سردرد نبض داری توصیف می‌کند که از ۵ دقیقه تا ۴۸ ساعت ادامه می‌یابد.و در طی فعالیت ورزشی یا پس از آن رخ می‌دهد. چون هیچ علت اصلی برای این سردرد مشخص نشده،به‌عنوان سردرد اولیه شناخته می‌شودهنوز علت این سردرد مشخص نیست. این نوع سردرد اغلب به‌عنوان سردرد مشابه با میگرن در افراد بیان می‌شود که در هوای گرم و در ارتفاع تشدید می‌شود و معمولاً در اوج تلاش ورزشی رخ می‌دهد،گرچه می‌تواند در طی گرم کردن یا پس از ورزش نیز ایجاد شود.اگر شدادچار سردردهایی می‌شوید که علت آن ورزش است باید این موضوع را با پزشک خوددر میان بگذارید تا علت اصلی برای کنترل آن مشخص شود. سردردهایی که با ورزش ایجادمی‌شوند باید با یک MRI از مغز ،تست های فشارخون،ECGوآزمایش های خون بررسی شوند.وقتی که علت ثانویه علائم بر طرف شد،ممکن است این نوع سردردها با برنامه های گرم بردن تدریجی و آرام بهتر شوند.پزشک می‌توانداین دو متاسین را برای پیشگیری کوتاه مدت تجویز کند. برای رویدادهای مکرر، پزشکان غالباً، یک دوره داروهای مسدودکننده‌های بتا را تجویز می‌کنند که هیچ اثر سوئی برای ورزشکاران حرفه ای ندارد. سایر داروهای بازدارنده ی میگرن که بیشتر ذکر شد نیز می‌تواند برای درمان مورد استفاده قرار گیرند.هر چند آزمایشات بیشتری درباره اثرات ای داروها روی این نوع سردرد صورت نرفته است.

✍ **عباس خادم الحسینی**

مدیر و مدرس موسسه روانشناسی راه نجات

آنچه زندگی شما را می‌سازد، آنچه احساسات شما را شکل می‌دهد، آنچه باورهای شما را رقم می‌زند و آنچه رفتار و عکس‌العمل‌های شما را باعث می‌شود، اتفاقات و رویدادها نیستند بلکه نوع برداشتی است که شما از اتفاقات و رویدادها دارید.
اگر برداشت‌های خود را از رویدادهای اطراف تان عوض کنید و به‌جای توجه کردن به بخش‌های منفی یک واقعه، روی قسمت مثبت آن معطوف شوید می‌توانید احساسات سازنده و لذت‌بخشی را در خود پدیدار کرده و از تولید احساسات منفی در خود جلوگیری کنید. این کار به مرور می‌تواند حس رضایت‌مندی شما را از زندگی تقویت کند و در جهت تولید شادی درونی بیشتر کمک تان کند.
چندی پیش خانم جوانی برای مشاوره به من مراجعه کرد و اظهار داشت که از دست بدجنسی‌های اطرافیان و سختی‌های روزگار (!) به‌سوءآمده‌است تا جایی که از زندگی بیزار شده و حال و حوصله‌ی هیچ کس و هیچ کاری را ندارد. احساس می‌کند شدیداً آفسرده شده و دیگر رمقی برای ادامه‌ی زندگی ندارد. وقتی علت را جویا شدم گفت که حسادت‌های زن بردارش آمانش را بریده و کار را به اینجا رسانده‌است.
برای توضیح داد که زن بردارش چشم دیدن او را ندارد و همواره به او حسادت می‌کند. وقتی که داشت داستان حسادت‌های زن بردارش را با آب و تاب برایم تعریف می‌کرد لبخندی زدم و درحالی‌که خود را خوشحال و راضی نشان می‌دادم گفتم :
- به به ! چقدر خوب !

از این حرف من حسابتی تعجب کرد و در حالی که جا خورده بود با ناراحتی گفت:
- منظور تان چیست؟ کجای این قضیه خوب است؟
مکث کوتاهی کردم و در جوابش گفتم:
- بیا این مسأله را از زاویه‌ی دیگری نگاه کنیم. می‌دانی چرا زن بردارت به تو حسادت می‌کند؟ فکر می‌کنی این کار را به‌خاطر بدجنسی اش انجام می‌دهد؟ آیا گمان می‌کنی او به‌خاطر پدر کشتگی که با تو دارد به تو حسادت می‌کند؟ یا این که چون پدر و مادرش خوب تربیتش نکرده اند حسود را آمده‌است؟

اندیشه

✍ **ترجمه بویان ثابت - فوق لیسانس فیزیولوژی ورزش معصومه برزگر - دانشجوی کارشناسی تربیت بدنی از لارستان**

◆ **سردرد به دلیل افزایش فشار خون سیاهرگی**

فشار خون سیاهرگی، فشاری است که بر روی دیواره های سیاهرگ توسط جریان خون اعمال می‌شود. این نوع سردرد در ورزشهایی مثل وزنه برداری رایج‌است و چگونگی شیوع آن ناشناخته‌است. بسیار اهمیت دارد که این نوع سردرد را برای پزشک خود گزارش کنید. تا علت های ثانویه آن را برطرف ننماید. انجمن بین‌المللی سردرد این سردرد را یک سردرد ناگهانی اولیه می‌نامند همچنین این سردرد در گذشته، مانور و السالوا نامیده می‌شد.

معیار تشخیص آنها شروع ناگهانی است که از یک ثانیه تا ۳۰ دقیقه طول می‌کشد و باسرفه، احساس کشیدگی درقفسه‌سینه‌یا مانور و السالوا ادامه می‌یابد.
◆ **سردردهای مربوط به ضربه (تروما)**

ارتباط دقیق بین سردرد و ضربه(اسب) مشخص نیست. تنوع الگوهای درد ممکن است بیشتر شود و برخی از موارد می‌توانند شبیه به علائم اختلال سردردهای اولیه باشد. الگوی سردرد تنشی رایج ترین نوع است. در برخی موارد میگرن که به‌عنوان "میگرن فوبالیست‌ها نیز شناخته شده‌می‌تواند بر اثر آسیب خفیف سر نیز ایجاد شود.علائم شبیه به سردرد خوشه ای پس از آسیب سرد در هنگام فعالیت ورزشی بسیار به ندرت تجربه می‌شود. برای کسانی که شرایط سردرد اولیه را دارند، این دردی می‌تواند پس از آسیب سر در طی ورزش بدتر شود. سردرد پس از آسیب مزمن، سرددی است که ۳ ماه پس از آسیب سر بدون هیچ تغییراتی در بافت مغزی ،ادامه می‌یابد و معمولاً همراه با علائم دیگری مانند گیجی، مشکل در تمرکز و بی‌خوابی که نوعی سندرم پس آسیبی است، همراه می‌باشد. همیشه ارتباط مستقیم بین شدت آسیب و شدت سندرم پس آسیبی وجود ندارد. هیچ پژوهشی درباره ی بهترین شیوه ی درمان سردرد ضربه ای، برای سردرد وجود ندارد. درمان در وهله ی نخست برای علایمی است که نشان داده شده اند. اما آگاهی از داروهای پیشرفته ای که سردرد را تشدیدمی‌کنند، به ویژه اگر ممکن‌ها بیش از ۳ روز در هر هفته در طولانی مدت مصرف شود، اهمیت بسیاری دارد. یک دوره دارویی بازدارنده ی میگرن، امیتریپتیلین می‌تواند برای این سردرد مؤثر باشد. باز هم تأکید می‌شود کنترل و پیشگیری از گسترش علل ثانویه این سردرد، اهمیت دارد.

◆ **سردردی که از ساختارهای گردن ناشی می‌شود**

آسیب گردن می‌تواند مسبب یا تشدید کننده ی تغییرات در مهره‌های گردنی و در ادامه درد در ناحیه سر از طریق اعصاب گردنی فوقانی شود. برای اینکه یک سردرد وابسته به گردن تشخیص داده شود، انجمن بین‌المللی سردرد بیان می‌کند که باید شواهدی از اختلال در مهره های گردن یا بافت های نرم گردن که علل سردرد است، علائم کلینیکی که منشأ درد در گردن، یا کاهش درده دنبال انسداد عصب، و از میان رفتن درد طی ۳ ماه پس از آسیبی که به‌صورت موقیبت آمیزی درمان شده است، وجود داشته باشد. با این همه اگر گردن شما بدون احساس کشیدگی و دردی بطور کامل حرکت می‌کند، بعید بنظر می‌رسد که سردرد وابسته به گردن باشد.

◆ **سردرد ناشی از پرخاش به یک فعالیت ورزشی ویژه**

برخی از سردردها منحصر به یک ورزش خاصی اند. برای مثال، سردرد در افراد اسکی باز که در حال چرخش هستند، به دلیل تأثیرات نیروی گریز از مرکز است، که سبب کاهش خون در مجعمه می‌شود. سردرد فشردگی خارجی در شناگران به دلیل فشار ماسک دیده می‌شود. سردردهای ناشی از ارتفاع به عنوان یک سردرد توأم با بیماری کوه‌گرفتنگی حادث تشخیص داده می‌شود. سردرد ناشی از شیرجه زدن ناشی از مسمومیت دی‌اکسید کربن است.

اندیشه مثبت، نگاه مثبت

تا خواست حرفی یزند جلویش را گرفتیم و ادامه دادم :

- اگر درباره‌ی هر کدام از این سه گزینه می‌خواهی صحبت کنی باید بگویم که داری اشتباه می‌کنی. حسادت زن بردارت در درجه ی اول به خاطر بدجنسی اش یا ضعف تربیتش یا پدر کشتگی که فکر می‌کنی با تو دارد نیست. حسادت او قبل از هر چیز به این دلیل است که او تو را در مواردی از خودش بالاتر و سرتر می‌بیند و چون نمی‌تواند این مسأله را تحمل کند حس حسادتش تحریک می‌شود و به تو حسودی می‌کند. این که دیگران به تو حسودی کنند نشان می‌دهد که تو از نظر آنها آدم بزرگ و قابل‌اهمیتی هستی. حسادت آنها این پیام را به تو می‌دهد که از دیدگاه آنها آنقدر مهم هستی که حسادت شان را بر انگیزی. به خاطر داشته باش که هیچ کس به یک گدا حسادت نمی‌کند چون چیزی ندارد که بشود به آن حسادت کرد. شاید این ضرب‌المثل را شنیده باشی که می‌گویند : « هیچ کس به سگ مرده لگد نمی‌زند».

دقیقاًی را در این مورد با او صحبت کردم تا توانستم دید گاهش را تغییر دهم. وقتی زاویه‌ی دیدش تغییر کرده‌همه چیز به یکباره دگرگون شد. وقتی از دفتر من خارج می‌شد پدر شادی در چشم‌هایش موج می‌زد. بعد ها او را در یکی از سخنرانی‌هایم دیدم و برایم تعریف کرد که دیگر از حسادت‌های اطرافیان ناراحت نمی‌شود. نه تنها ناراحت نمی‌شود بلکه با شادمانی به دنبال امتیاز ویژه‌ی در خود می‌گردد که باعث حسادت آنها شده‌است.

احتمالاً شما هم این جمله ی معروف را شنیده اید که می‌گویند :

همیشه نیمه ی پر لیوان را ببینید

عمل کردن به این جمله می‌به‌ظاهر ساده و پیش پا افتاده تأثیر شگرف و عمیقی بر طرز فکر و نوع احساسات شما دارد. در نظر داشته باشید که به طور کلی هیچ چیز به‌خودی خود خوب یا بد نیست بلکه این طرز تفکر، نحوه‌ی نگرش و نوع برخورد ذهنی شما با مسائل است که موضوعات مختلف را خوب یا بد جلوه می‌دهد و طبیعتاً نوع برداشت شما از رویدادها و نوع بهره‌گیری تان از آنهاست که نتایج خوب یا بد را برای تان به‌ار می‌داند. آوردن باین توصیف طبیعی‌است که اگر گردید تان را در عرض کنید و اتفاقات پیش آمده را از زاویه‌ی دیگری ببینید بسیاری از نتایج را به گونه‌ای دیگر دریافت خواهید کرد به گونه‌ای که بیشتر و بهتر بتوانید از زندگی بهره‌برداری کنید. برای بالا بردن سطح شادی و آرامش درونی زندگی تان چاره‌ای ندارید جز این که فرهنگ مثبت اندیشی را در خود ایجاد کنید. باید با نگاهی عمیق تر و به رویدادهای زندگی بنگرید. باید بتوانید از دل هر واقعه‌ای (حتی آید یا واقعه‌ای ناگوار باشد) قسمت‌های مثبت و مفیدش را استخراج کنید. باید یاد بگیرید که به‌بخش‌های خوب و سرشار زندگی با ریز بینی و دقت نظر بیشتری توجه کنید تا هم بتوانید از زندگی تان بهره و لذت بیشتری ببرید و عواطف سازنده‌ای چون احساس خوشبختی، شادی، شکرگزاری، شور و شوق، رضایت‌مندی و عشق را در خود تقویت کنید و هم این‌که بتوانید در پرتو این عمل آگاهانه از آینده ی بهتر و لذت‌بخش تری برخوردار شوید.

البته نکته‌ای که ذکر آن را در مورد مثبت اندیشی لازم و ضروری می‌دانم در مورد تعریف نادرستی است که بعضی‌ها از مثبت اندیشی دارند. به خاطر داشته باشید که مثبت اندیشی به معنای انکار واقعیت‌ها، فرار از حقیقت و گول زدن خود با کلمات و الفاظ نیست. مثبت اندیشی به معنای پنهان شدن پشت مجموعه‌ای از افکار و نظرات غیر واقعی و ساده لوحانه نیست. مثبت اندیشی اصلاً به این معنا نیست که در بدترین شرایط به سر ببریم و

اندیشه

بوی مهربانی، بوی ایران

✍ **منوچهر حبیبی**

است ما آدم‌ها چیزی نداریم حالا چرا این چنین برخی از ما برای به دست آوردن رها شدنی‌ها شب و روز نداریم نمی‌دانم شاید خلق و خوی برخی‌ها با حرص و طمع عجین شده باشد و اما اگر برخی از ما می‌دانستند که امروز که ما براین‌قله ایستاده‌ایم روی گام‌ها و جایگاه کسانی هستیم که دیروز که بودند ما نبودیم و در کنار ما نیستند اگر می‌دانستند رفتن و رسیدن چه آسان است و ماندن چه سخت است این چنین از شانه‌های همدگر بالا نمی‌رفتند.

اگر می‌دانستند که فردا چه کسانی بر قله‌های افتخار می‌ایستند این چنین به در دیوار نمی‌زدند. این چنین به حق و حقوق یکدیگر دست اندازی و تجاوز نمی‌کردند. ای کاش همه وظیفه‌ی مسافر خوب را انجام می‌دادند کاش به این نگاه می‌کردند که فقط باید خوب زیست و خوب بود خوب زندگی کرد

و خوب رفت. شاید از هر رویدادی و اتفاقی این پیام و این هشدار را می‌گرفتم تا بگویم ای دوست عزیز، ای هم وطن گرامی، ای یار و هم‌زم، ایران می‌ماند تا ایرانی بیاید و ایرانی می‌سازد تا ایران بماند. خیلی تفاوتی نمی‌کند که در نزدیکی و در همسایگی شما کیست، مهم اینست که تو او را دوست داشته باشی به او احترام بگذاری و او نیز ترا دوست داشته باشد و او نیز جایگاه و منزلت تو را باور داشته باشد همه ی آن‌ها را که گفتیم قصد خالی کردن دل کسی را نداریم قصد دلگیر کردن کسی را نداریم قصد فقط خالی شدن دل‌ها از کندهاست قصد فقط احترام گذاشتن به هم دیگر است باید بعد از یک هفته پر از هیاهو و غوغا و پر از فراز و نشیب، باید بعد از ماه‌ها انتظار و نگرانی باید بعد از یک دوره‌ی پر از بیم و امید به مردم به‌خواسته‌هایشان به حضورشان و به جایگاهشان احترام گذاشت باید آن‌چه را که انجام دادند و پسندیدند تو و من نیز بپذیریم به مطالبات و نظراتشان احترام بگذاریم چه این کارشان همسو با نظر ما باشد و چه برعکس، مخالف و مغایر با خواست و ایده آل‌های ما باشد. یک همسفر خوب یک همراه واقعی کسی است که با شادی دیگران شاد گردد و از غم و اندوه دیگران غصه دار گردد حرمت نان و نمک را داشته باشد و مردم را فدای امیال خود نکند.

باید نشان دهد به سلبقه و توان، به اعتقاد و باورهای دیگران احترام می‌گذارد. پس روز ۲۴ خردادما اگر مردم آمدند به آمدنشان و اگر نیامدند به نیامدندشان، اگر انتخاب کردند به انتخابشان و اگر نپسندیدند به رویکردشان باید احترام بگذاریم به آن‌چه که آنان میل و رغبت نشان دادند به آن‌چه که آنان باور داشتند و به عشق و علاقه‌شان به مطالباتشان و تقاضاهایشان احترام بگذاریم تا همسفر و همراه خوبی باشیم و ایران مان را خرم و سبز و آباد به وارثانش و آنگذاریم تا جایی شایسته و ایمن برای فرزندانمان بماند تا بوی مهربانی و دوستی نسیم راهشان باشد.

ساختار دوره های تحصیلی

در نظام‌های آموزشی، کشورها با وجود تفاوت‌های نژادی، فرهنگی و... معمولاً ساختار دوره‌های تحصیلی در نظام آموزش و پرورش مشترک بر سه مرحله پایه‌گذاری می‌شود:

در مرحله اول: سطح یک آموزش و پرورش را دوره ابتدایی که بعضاً دوره پیش‌دبستانی هم در بر دارد تعریف می‌کنند.

در مرحله دوم: سطح دو آموزش و پرورش را دوره متوسطه اول تعریف می‌کنند. **در مرحله سوم:** سطح سه آموزش و پرورش را دوره متوسطه دوم تعریف می‌کنند. (سازمان ملل دوره متوسطه را (se cond level of education) تعریف می‌کند. در بعضی‌از کشورها آموزش دوره پیش‌دبستانی را غیر رسمی تلقی می‌کنند و در بعضی کشورها این دوره را جزئی از دوره سطح یک و رسمی تلقی می‌کنند. در بیشتر کشورها که دارای توان اقتصادی مناسب هستند بعضی از سطوح را آموزش عمومی فرض می‌کنند و آن را برای کلیه شهروندان خود اجباری قلمداد می‌کنند و هر یک به‌فراخور حال، ابزاری برای برخورد با والدین کودکانی که به‌هر دلیل فرزند خود را از این آموزش عمومی منع می‌کنند در نظر می‌گیرند. با این‌که سن شروع به تحصیل در کشورها متفاوت است و حتی در بعضی‌از کشورها هریالت خود تصمیم می‌گیرد که تحصیل رسمی از چه سنی آغاز گردد اما معمولاً عالمان علوم تربیتی ۵ یا ۶ سالگی را مناسب آغاز تحصیل رسمی می‌دانند.

در خصوص آموزش زبان بین‌المللی با زبان دوم کشورها نظرات متفاوتی اعمال می‌کنند. برخی از کشورها با آغاز تحصیلات رسمی، آموزش زبان بین‌المللی یا زبان دوم را مناسب می‌دانند و در بعضی‌از کشورها پس از پایان آموزش عمومی به‌این‌کار مبادرت می‌ورزند.

آموزش‌های تخصصی و فنی حرفه‌ای معمولاً در ساختار سطح سه آموزش و پرورش یعنی دوره متوسطه دوم پیش‌بینی می‌شود. متوسط زمان در سطوح مختلف حدود ۱۰۰۰ ساعت در سال در نظر گرفته می‌شود و مدت هر تک‌رنگ را کمتر از یک ساعت تعریف می‌کنند. زمان شروع و خاتمه تقویم آموزشی هم در کشورها متفاوت است. هر چند ساختارها در کل شباهت‌هایی با هم در سطح کشورها دارند و تفاوت‌هایی نیز وجود دارد اما آن‌همه مسلم است لزوم ایجاد پیشش و وادار ساختن دانش‌آموزان به تفکر است که باید در تمام ساختارهای سطوح تحصیلی آموزش و پرورش کشورها پیش‌بینی شود.

نادره کاظمی

دبیر آموزش و پرورش ناحیه ۳

چاپ رساله

رساله دکتری علوم تربیتی سید عبدالرحمن اعتماد با عنوان جهانی شدن و تأثیرات آن بر سیستم آموزش و پرورش، در آلمان به زبان انگلیسی با شماره ۶-۹-۳۸۱۶-۳-۹۷۸-۲-۹۵۹ isbn آخرین مراحل چاپ الکترونیکی خود را به صورت کتاب طی می‌کند. در فصل دوم کتاب، مطالبی همچون مفهوم و تاریخچه جهانی شدن، جنبه‌های مهم جهانی شدن (اقتصادی، فرهنگی و سیاسی)، جهانی شدن از منظر اقتصادی، فرهنگی و سیاسی، بعد فنی جهانی شدن، جهانی شدن از دیدگاه مکاتب مختلف، علل و عوامل مؤثر بر فرآیند جهانی شدن، دیدگاه‌های مخالفان و موافقان جهانی شدن، آموزش و پرورش و اقتصاد، آموزش و پرورش و فرهنگ، آموزش و پرورش و سیاست، اجزا و عناصر اقتصاد، فرهنگ و سیاست، سیستم‌تفاسلی، دولت رفاه، دولت‌های رانتیر، مدل Ford-Taylor، مدل ریچارد کی‌و مارتین فلوریدا، علت انتقاد از اقتصاد کینزی ناشی از تکنگاهای ساختاری رکود - تورم، تئوری آزادی کامل اقتصاد (Fair-Laissez-Faire) - آدام اسمیت و مقابله با اندیشه‌های اقتصادی «سوداگران» و «فیزیوکراتسم»، GAAT و WTO مورد بحث قرار گرفته‌است. در فصل پنجم یافته‌های پژوهش بررسی می‌شود.

از زحمات فراوان سرکار خانم فرشته صدیق کمال تقدیر و تشکر را دارد

✍ **سید عبدالرحمن اعتماد**